

Рівненський державний гуманітарний університет

(повне найменування вищого навчального закладу)

Кафедра екології, географії та туризму

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до виконання самостійної роботи студента з дисципліни

**«МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ГЕОГРАФІЧНИХ
ДИСЦИПЛІН У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ»**

Спеціальність **014 Середня освіта (Географія)**

(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма **Середня освіта (Географія)**

Інститут, факультет, відділення **Психолого-природничий факультет**

(назва інституту, факультету, відділення)

Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи студента денної і заочної форм навчання з дисципліни «Методика викладання фахових географічних дисциплін у закладі вищої освіти» для здобувачів магістерського рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Географія) за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Географія)».

Упорядники:

Трохимчук І.М., кандидат педагогічних наук, доцент

Методичні рекомендації складено у відповідності до робочої програми навчальної дисципліни «Методика викладання фахових географічних дисциплін у закладі вищої освіти» для студентів магістерського рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Географія).

В посібнику наведено методики виконання самостійних робіт на базі теоретичного курсу з дисципліни «Методика викладання фахових географічних дисциплін у закладі вищої освіти».

© Трохимчук І.М., 2019

© РДГУ, 2019

ВСТУП

Самостійна робота є одним з найважливіших компонентів освітнього процесу, що передбачає інтеграцію різних видів індивідуальної та колективної навчальної діяльності студента, та сприяє поглибленню й розширенню знань, посиленню інтересу до пізнавальної діяльності, формуванню творчої особистості фахівця, здатного до самовдосконалення та самоосвіти.

У практиці вищої школи часто застосовують випереджувальні завдання, які спрямовані на повне або часткове попереднє самостійне вивчення студентами навчального матеріалу, який буде висвітлюватися викладачем на планованих заняттях. Це дозволяє активізувати роботу студентів на лекціях, практичних заняттях. Студенти готують реферати, наукові доповіді, есе, беруть участь в обговоренні проблемних питань, дискусіях тощо.

Важливим для вищої професійної освіти є навчити студента опановувати професійну термінологію, оперувати нею, аргументовано висловлювати власну думку, аналізувати факти, опонувати та вміти вести дискусію. В зв'язку з цим значення набуває самостійна робота з додатковими джерелами (навчальними та методичними посібниками, періодичною літературою, базами даних), що забезпечує можливість зіставлення матеріалу, узагальнення, порівняння, аналізу та класифікації.

1. Мета та завдання самостійної роботи

1.1. Мета:

- через пізнавальну діяльність студентів у процесі виконання самостійної роботи залучення їх до творчої активності, самоосвіти і самоконтролю.

1.2. Основні завдання:

- освоїти теоретичний матеріал з дисципліни, що вивчається;
- закріпити знання теоретичного матеріалу (вирішення задач, розробка рекомендацій, проекту заняття, виконання контрольних робіт, тестів для самоперевірки);
- застосувати отримані знання і практичні навички для аналізу ситуації і вироблення правильного рішення (підготовка до групової дискусії, ділової гри, «кейс стаді» (метод ситуацій), письмовий аналіз конкретної ситуації, розробка проектів тощо);
- застосувати отримані знання і уміння для формування власної позиції, вирішення задач у нестандартних ситуаціях.

2. Самостійна робота включає такі види навчальної діяльності:

- вивчення літературних джерел та нормативних документів, пошук додаткової джерел;
- конспектування, складання планів, тез;

- складання схем, таблиць;
- написання рефератів, доповідей, оглядів, звітів;
- підготовка повідомлень, презентацій до практичних занять;
- складання тестових завдань з заданої теми;
- виконання письмових контрольних, практичних робіт;
- розробка та проведення різних форм занять у ЗВО: лекції, практичного, лабораторного заняття, виховної години, перевірка та рецензування робіт студентів тощо.

Окрім самостійного засвоєння знань студенти мають опанувати методи аналізу, синтезу, узагальнення інформації.

3. Контроль самостійної роботи включає:

- перевірку конспектів, рефератів, методичних розробок;
- контрольна робота, тестові завдання;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

4. Інформаційний обсяг самостійної роботи

з/п	Назва теми	Кількість годин для денної та заочної форм навчання
1	2	3
1.	Значення навчальної дисципліни «Методика викладання фахових географічних дисциплін у вищій школі» у системі підготовки майбутніх викладачів.	3/5
2.	Компетенція та компетентність викладача географії. Загальні та фахові компетентності викладача географії вищої школи.	3/5
3.	Особливості вищої географічної освіти. Основні напрями і завдання модернізації вищої освіти. Основні цілі Болонського процесу.	3/5
4.	Загальні положення організації освітнього процесу у закладах вищої освіти.	3/5
5.	Чинники, які впливають на соціально-психологічну адаптацію здобувачів вищої освіти до навчання у ЗВО.	3/5
6.	Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу у вищій школі.	3/5
7.	Характеристика загально-дидактичних та специфічних принципів навчання географії у вищій школі.	3/5
8.	Класифікація методів навчання фахових географічних	3/5

	дисциплін.	
9.	Методи навчання, орієнтовані на формування творчої особистості.	3/5
10.	Моделі навчання географії у ЗЗСО та ЗВО.	3/5
11.	Модульно-рейтингова технологія навчання.	3/4
12.	Технології дистанційного навчання.	3/5
13.	Психолого-педагогічні та методичні вимоги до академічної лекції. Технологія підготовки до різних видів лекції у вищій школі.	4/5
14.	Види семінарів, вимоги до їх організації та проведення.	3/4
15.	Особливості методики підготовки до практичних занять з географії в ЗЗСО та ЗВО.	3/4
16.	Поняття «інновація», її сутність. Роль інноваційного середовища у підвищенні якості підготовки вчителів географії.	3/4
17.	Дидактичні переваги активних методів навчання. Особливості використання дидактичних ігор у освітньому процесі вищої школи.	3/4
18.	Комп'ютерно-інформаційна підтримка освітнього процесу у вищій школі.	3/4
19.	Науково-дослідна діяльність та її планування.	3/4
20.	Організація проблемного гуртка або проблемної групи з географії.	3/4
21.	Методика проведення консультацій і індивідуальних занять.	3/4
22.	Пізнавальні екскурсії з дисциплін географічного спрямування	5/5
23.	Реалізація міжпредметних зв'язків у процесі формування практичних умінь з географії у здобувачів освіти.	4/5
24.	Види контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. Контроль якості виконання самостійної роботи	5/4
25.	Методика підготовки і проведення модульних контрольних робіт.	4/4
26.	Методи науково-педагогічних досліджень. Педагогічний експеримент.	3/4
27.	Метод анкетування. Рекомендації до розробки анкет для студентів та викладачів.	3/4

28.	Основні напрямки перспективних досліджень дидактичних аспектів щодо викладання фахових географічних дисциплін у вищій школі.	3/4
29.	Основні види мотивації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти. Формування професійної мотивації у різні періоди навчання у ЗВО.	3/4
30.	Соціальна значущість та особливості професійно-педагогічної діяльності. Сутність професіоналізму і педагогічної культури викладача закладу вищої освіти.	3/4
31.	Конфлікти та конфліктні ситуації в системі викладач-студент.	3/4
Разом		100/138 год.

5. ЗАВДАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Варіант 1

Завдання 1: Проаналізувати сутність понять «педагогіка», «педагогіка вищої школи», «дидактика вищої школи».

Завдання 2: Виділити основні етапи розвитку вищої школи в Україні. Проблеми гуманізації і демократизації вищої освіти.

Завдання 3: Описати методику підготовки викладача до публічного виступу (лекція, наукова доповідь, дискусія).

Варіант 2

Завдання 1: Проаналізувати сутність понять «навчання», «викладання», «науково-педагогічна діяльність».

Завдання 2: Охарактеризувати основні шляхи реформування вищої освіти в Україні. Особливості вищої географічної освіти. Показати схоже і відмінне у системі вищої освіти західно-європейських країн та України.

Завдання 3: Обґрунтувати використання інтерактивних методів навчання географічних дисциплін у вищій школі (на прикладі викладання конкретної навчальної географічної дисципліни).

Варіант 3

Завдання 1: Визначити сутність і охарактеризувати елементи освітнього процесу у ЗВО.

Завдання 2: Дати характеристику особливостям очної, заочної, екстернатної та дистанційної форм навчання.

Завдання 3: Описати методику підготовки і проведення практичних занять з фахових географічних дисциплін: шляхи модернізації (з урахуванням спеціальності 014 Середня освіта (Географія)).

Варіант 4

Завдання 1: Розкрити сутність поняття соціальної адаптації. Визначити головні умови соціальної адаптації студентів у освітньому закладі.

Завдання 2: Охарактеризувати особливості лекційних, семінарських і практичних занять з фахових географічних дисциплін у вищій школі.

Завдання 3: Аргументувати необхідність інноваційних технологій навчання географії у вищій школі. Підготувати зразок плану-конспекту практичного заняття з використанням інтерактивних методів навчання (на вибір студента).

Варіант 5

Завдання 1: Дати визначення поняття «індивідуальний підхід у навчанні». Якими методами можна забезпечити індивідуалізацію навчання у ЗВО?

Завдання 2: Визначити роль науково-дослідної роботи з географії студентів у становленні їх як майбутніх викладачів географії.

Завдання 3: Охарактеризувати різновиди самостійної роботи студентів. Сформулювати основні вимоги до організації і методики самостійної роботи студентів.

Варіант 6

Завдання 1: Сформулювати сутність поняття «дидактика вищої школи». Розкрити її основні завдання.

Завдання 2: Показати роль і значення діяльності куратора академічної групи у ЗВО. Охарактеризувати основні напрями роботи куратора академічної групи.

Завдання 3: Висвітлити особливості педагогічного управління підготовкою курсових та дипломних робіт (проектів).

Варіант 7

Завдання 1: Розкрити сутність та взаємозв'язок понять «освітні технології», «педагогічні технології», «навчальні технології», «педагогічна техніка».

Завдання 2: Дати характеристику основним функціям контролю знань, умінь та навичок студентів з урахуванням вимог Болонських угод.

Завдання 3: Охарактеризуйте основні складові педагогічної культури викладача ЗВО. Яке місце в структурі педагогічної культури посідає культура педагогічного спілкування? Відповідь аргументуйте конкретними прикладами.

Варіант 8

Завдання 1: Розкрити сутність поняття «рефлексії». З'ясувати роль самоосвіти і професійної рефлексії у формуванні «креативного» викладача.

Завдання 2: Розкрити специфіку модульно-рейтингової технології навчання.

Завдання 3: Аргументуйте тезу щодо впливу педагогічних здібностей на професійну майстерність викладача ЗВО. Якими засобами можна досягти успіху при проведенні лекції? Запропонуйте рекомендації щодо ефективного подання лекційного матеріалу.

Варіант 9

Завдання 1: Пояснити, чому в педагогічній діяльності можливі стреси та «професійне вигорання». Як їх запобігти?

Завдання 2: З'ясуйте роль класичних університетів у розвитку вітчизняної географічної науки і культури.

Завдання 3: Охарактеризуйте взаємозв'язок основних елементів освітнього процесу у ЗВО. Опишіть структуру процесу навчання з погляду суб'єкт - суб'єктивної взаємодії викладача і студента.

Варіант 10

Завдання 1: Дати характеристику основним напрямкам діяльності викладача ЗВО.

Завдання 2: Охарактеризувати словесні методи навчання, їх позитивні і негативні риси.

Завдання 3: Запропонуйте психолого-педагогічні заходи щодо допомоги студентам першокурсникам у період адаптації до навчання у ЗВО.

Варіант 11.

Завдання 1: Охарактеризуйте методи науково-педагогічних досліджень. Розкрийте особливості педагогічного експерименту.

Завдання 2: Організація проблемного гуртка або проблемної групи з географії.

Завдання 3: Конфлікти та конфліктні ситуації в системі викладач-студент. Вкажіть можливі причини конфлікту.

Варіант 12.

Завдання 1: Реалізація міжпредметних зв'язків у процесі формування практичних умінь з географії у здобувачів освіти.

Завдання 2: Запропонуйте пізнавальні екскурсії з дисциплін географічного спрямування (на вибір).

Завдання 3: Назвіть види та методи контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на прикладі навчальної дисципліни з географії.

Варіант 13.

Завдання 1: Окресліть основні напрямки перспективних досліджень дидактичних аспектів щодо викладання фахових географічних дисциплін у вищій школі.

Завдання 2: Розкрийте особливості використання дидактичних ігор у освітньому процесі вищої школи.

Завдання 3: Метод анкетування. Рекомендації до розробки анкет для студентів та викладачів.

6. ТЕСТИ

1. Категорія «освіта» містить в собі такі складові частини:

А) здобуття знань, умінь, навичок; формування на цій основі світогляду; розвиток пізнавальних здібностей особистості.

Б) тільки здобуття знань, умінь, навичок.

В) виключно розвиток пізнавальних здібностей особистості.

2. Продовжити речення.

Процес навчання – це: цілеспрямована, послідовно організована взаємодія того, хто навчає (вчителя, викладача), і того, хто навчається (учня, студента), у засвоєнні й передачі знань,

А) формуванні вмінь і навичок, розвитку розуму, пам'яті, здібностей та кваліфікації.

Б) здібностей та кваліфікації.

В) розвитку розуму, пам'яті.

3. Основною метою навчання має бути:

А) формування в студентів системи професійно значущих знань.

Б) формування в студентів системи професійно значущих знань і вмінь, що сприяють оволодінню спеціальними навичками, характерними для конкретного профілю фахівця.

В) формування в студентів оволодіння спеціальними навичками.

4. Принцип навчання – вихідні положення, які визначаються:

А) формами і методами навчання.

Б) засобами навчання.

В). цілями та завданнями навчання і, у свою чергу, визначають форми і методи навчання.

5. До якого принципу навчання відноситься визначення «розкриття причинно-наслідкових зв'язків явищ, процесів, подій; проникнення в суть явищ і подій; показ могутності людських знань і науки та ознайомлення з методами науки, пізнання» :

А) науковості.

Б) наочності.

В) доступності.

6. До яких принципів навчання входить? Під час навчання необхідно застосовувати спостереження, ілюстрації, демонстрації, теле- та відеоматеріали тощо. Використовувати необхідно різні види наочності»

А). науковості. Б) наочності. В) доступності.

7. У диференційованих пізнавальних ситуаціях студенти:

А) розкривають сутність завдань.

Б) виконують завдання, які відрізняються за умовами мотивації діяльності, за ступенем складності.

В) пишуть самостійну роботу.

8. Метод – це основний спосіб роботи викладача і студентів,:

А) за допомогою яких досягається визначена дидактична мета (засвоєння поняття, ідеї, теорії, певної навички чи вміння).

Б) формується світогляд студентів, розвиваються їхні здібності.

В) метод – це основний спосіб роботи викладача і студентів, за допомогою яких досягається визначена дидактична мета (засвоєння поняття, ідеї, теорії, певної навички чи вміння); формується світогляд студентів, розвиваються їхні здібності.

9. До методів організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності відносяться?

А) створення ситуації інтересу до навчання (використання пізнавальних ігор, цікавих пригод), пізнавальні ігри; навчальні дискусії;

Б) роз'яснення мети предмета; заохочення і покарання

В) словесні (розповідь-пояснення, бесіда, лекція); наочні (ілюстрація, демонстрація, застосування аудіо-, відеоінформації); практичні (досліди, вправи, навчальна праця, семінарські заняття, твори, реферати тощо).

10. Вивченням виховання займається ряд наук (етика, соціологія, психологія та ін). Який варіант відповіді, характеризує вивчення виховання в аспекті педагогічної науки ?

А) Вивчення виховання як фактора суспільного розвитку.

Б) Вивчення виховання як фактора психологічного розвитку людини.

В) Вивчення виховання як процесу розвитку і формування особистості.

11. Розташувати в правильному порядку ланки структури освіти в Україні:

А) Аспірантура, Вища освіта, Докторантура, Дошкільна освіта, Загальна середня освіта, Післядипломна освіта, Позашкільна освіта, Професійно-технічна освіта, Самоосвіта.

Б) Дошкільна освіта, Загальна середня освіта, Позашкільна освіта, Професійно-технічна освіта, Вища освіта, Післядипломна освіта, Аспірантура, Докторантура, Самоосвіта.

В) Дошкільна освіта, Загальна середня освіта, Післядипломна освіта, Позашкільна освіта, Професійно-технічна освіта, Самоосвіта, Аспірантура, Вища освіта, Докторантура.

12. Що називається дидактикою? Виберіть правильну відповідь.

А). Дидактика – це галузь педагогіки, яка розробляє закономірності, принципи, форми і методи навчання та освіти.

Б). Дидактика – це наука, яка досліджує особливості діяльності викладача.

В). Предметом дидактики є методи навчання студентів.

13. Яка схема правильно відображає взаємозв'язок педагогіки, дидактики і окремої методики?

А). Педагогіка – окрема методика – дидактика.

Б). Дидактика – педагогіка – окрема методика.

В). Педагогіка – дидактика – окрема методика.

14. Який взаємозв'язок між навчанням і розвитком ? Виберіть правильну відповідь.

А) Навчання і розвиток – процеси, які незалежні один від одного.

Б) Навчання повною мірою визначається розвитком. Рівень розвитку обумовлює характер і зміст навчання. Але навчання не впливає на розвиток.

В) Навчання і розвиток – процеси взаємообумовлені. Навчання залежить від розвитку, але в свою чергу сам розвиток стимулюється навчанням. Навчання веде за собою розвиток.

15. Що називається навчанням ? із наведених відповідей оберіть одну правильну.

А) Навчання – це діяльність студентів, в результаті якої здійснюється розвиток інтелектуальних можливостей особистості.

Б) Навчання – це цілеспрямований процес взаємодії викладача і студентів, у ході якого

В) Вірної відповіді немає.

16. Яке визначення „принципи навчання ” ви вважаєте правильним ?

А). Принципи навчання – це організаційні форми стимулювання студентів до пізнавальної діяльності.

Б). Під принципами навчання розуміють засоби, які є провідними чинниками діяльності студентів.

В). Принципи навчання – це вихідні положення (вимоги), які визначають зміст, форми і методи навчальної діяльності.

17. Професійна придатність вчителя – це:

А). Необхідний комплекс умінь, які набуваються у процесі здобуття вищої освіти;

Б). Показник рівня засвоєння вчителем спеціальних знань;

В). Необхідний комплекс здібностей, фізичних, нервово-психічних і моральних якостей, що потрібні для набуття певних робочих функцій і успішної діяльності у сфері освіти.

18. До основних функцій педагога відносяться:

А). навчальна, виховна, психолого-педагогічна та соціальна;

Б). навчальна та виховна;

В). морально-формуюча, навчаюча, суспільно-ідеологічна.

19. Суспільство ставить до вчителя такі морально-педагогічні вимоги:

А). наявність певних моральних цінностей, вміння спілкуватися;

Б). висока ерудиція та культура, високий рівень моральних взаємин з людьми, педагогічна самоактуалізація;

В). висока фахова підготовка, ерудиція і культура поведінки.

20. Стосовно ставлення учителів до новацій їх можна умовно поділити на кілька груп, а саме:

- А). новатори, умовні новатори, консерватори;
- Б). новатори, передові, помірковані, глибоко помірковані, інертні;
- В). педагоги-майстри, педагоги-методисти, стажисти.

21. До практично-соціальних вимог до вчителя відносяться:

- А). вимога постійної самоосвіти, виконання норм поведінки;
- Б). вимога постійної самоосвіти, загальнопедагогічні та загальноотрудові вимоги;
- В). самостійність і діловитість, наявність педагогічних здібностей, цільність характеру.

22. Особистістю людина стає тільки тоді, коли ...

- А). досягає вісімнадцятирічного віку;
- Б). самостійно й свідомо керує своєю поведінкою;
- В). оволодіває певною професією.

23. Найбільш важливим для формування особистості є ... А). природне середовище; Б). соціальне середовище; В). предметне середовище.

24. Яке твердження вірне? А). Процес засвоєння має таку логічну схему: осмислення; розуміння; сприймання; узагальнення; систематизація; закріплення.

Б). Процес засвоєння має таку логічну схему: сприймання; розуміння; закріплення; осмислення; узагальнення; систематизація.

В). Процес засвоєння має таку логічну схему: узагальнення; систематизація; сприймання; розуміння; закріплення ; осмислення.

25. Сукупність знань, умінь і навичок, оволодіння якими дає змогу працювати спеціалістом вищої, середньої кваліфікації, або кваліфікованим робітником:

- А). зміст освіти; Б). загальна освіта; В). професійна освіта;

27. Навички – це

А). здатність людини виконувати будь-які дії на основі раніше набутого досвіду;

Б). способи виконання різноманітних дій, доведені до автоматизму;

В). способи виконання практичних дій.

28. Знання – це:

А). сукупність вмінь і навичок, якими необхідно оволодіти учневі;

Б). цілісна система наукових понять про закони розвитку природи, суспільства і мислення; В). теоретичний матеріал, яким необхідно оволодіти учневі.

29. Педагогічно адаптована система знань, навичок і вмінь, досвіду творчої діяльності й емоційно-вольового відношення, засвоєння якої повинно забезпечити формування всебічно розвинутої особистості, що підготовлена

до відтворення (збереження) і розвитку матеріальної й духовної культури суспільства:

А). зміст освіти; Б). загальна освіта; В). політехнічна освіта.

30. Яке із наведених визначень поняття “форма організації навчання”, на Вашу думку, є найбільш точним?

А). Під формою організації навчання слід розуміти спеціально організовану діяльність вчителя і учнів, що протікає за встановленим порядком і в певному режимі.

Б). Форма організації навчання є побудова спілкування вчителя і учнів за встановленими принципами.

В). Форма навчання як дидактична категорія означає зовнішню сторону організації навчального процесу, що пов'язана з кількістю учнів, часом і місцем навчання, а також порядком його здійснення.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи [Електронний ресурс] : інтерактивні технології в курсах навч. дисциплін. - Київ : Кондор, 2008.

2. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи : інтерактивні технології в курсах навчальних дисциплін : навч.-метод. посіб. / Л.В. Артемова. - Київ : Кондор, 2008.

3. Артюшина М.В. Психолого-педагогічні аспекти реалізації сучасних методів навчання у вищій школі : навч. посіб. / М. В. Артюшина, О. М. Котикова, Г. М. Романова та ін. - Київ : КНЕУ, 2007.

4. Білоус В. Т. Основи організації та методики викладання у вищій школі : навч. посіб./В.Т.Білоус, Л.І.Горюнова, А.В.Цимбалюк, С.Я.Цимбалюк. - Ірпінь, 2001.

5. Малихін О. В. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. / О. В. Малихін, І. Г. Павленко, О. О. Лаврентьєва, Г. І. Матукова. - Київ : КНТ, 2014.

6. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. / В. М. Нагаєв. – Київ : Центр учбової літератури, 2007. – 232 с.

7. Організація та методика проведення науково-педагогічних досліджень студентами вищих навчальних закладів: [посіб. для студентів вищ. навч. закл.] / М. І. Соловей, Є. С. Спіцин, К. К. Потапенко, З. М. Шалік. – Київ: Ленвіт, 2004. – 143 с.

8. Туркот Т. І. Психологія і педагогіка вищої школи в запитаннях і відповідях: навч. посіб. / Т. І. Туркот. – Київ : Кондор, 2011. – 516 с.

9. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / М. М. Фіцула. – 2-ге вид., допов. – Київ : Академвидав, 2014. – 454 с.

Допоміжна

10. Вітвицька С. С. Практикум з педагогіки вищої школи: Навчальний посібник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури / С. С. Вітвицька – Київ : Центр навчальної літератури, 2005. – 396 с.

11. Галузинський В. М. Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні : навч. посіб. для викл. та аспірант. вищ. навч. закл. / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух ; М-во освіти України. І-т системних досліджень освіти. Київ. держ. лінгвістичний ун-т. – Київ : Інтел, 1995. – 168 с.

12. Гончаров С. М. Науково-методичне забезпечення кредитно-модульної системи організації навчального процесу: монографія / С.М. Гончаров. – Рівне : НУВГП, 2005. – 266 с. 13.

13. Жигірь В.І. Професійна педагогіка. Навч. посіб. / В.І. Жигірь, О.А. Чернега; за ред. Вачевського. – Київ : Кондор. – Видавництво, 2012. – 336 с.
14. Кудіна В. В. Педагогіка вищої школи / В. В. Кудіна, М. І. Соловей, Є. С. Спіцин. – [2-ге вид.]. – Київ : Ленвіт, 2007. – 194 с.
15. Навчальний процес у вищій педагогічній школі / [за ред. Мороза О.Г.] – Київ : НПУ, 2001. – 338 с.
16. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України// Міністерство освіти України: зб. Законодавчих та нормативних актів про освіту. – Вип. 1. – К., 1994. – С. 139 – 152.
17. Симоновська М. Методичні аспекти підготовки майбутнього вчителя / М. Симоновська // Історія української географії. Всеукраїнський науково-теоретичний часопис. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2006. – Вип. 2 (14). – С. 78-82.
18. Щербань П.М. Навчально-педагогічні ігри у вищих навчальних закладах Київ: “Вища школа”, 2004.

Інформаційні ресурси

Бібліотеки:

1. РДГУ: абонент №1 - м. Рівне, вул. Пластова, 31, тел. 22 - 59 -15., абонент №2 - м. Рівне, вул. Толстого, 3. абонент №3 - м. Рівне, вул. Пластова, 41.
2. Обласна наукова - м. Рівне, майдан Короленка, 6, тел.22-10-63.
3. Міська - м. Рівне, вул. Київська, 44, тел. 24-12-47.

Ресурси мережі Інтернет:

1. Бахрушин В. Якими мають бути стандарти вищої освіти – 2? / Володимир Бахрушин. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://education-ua.org/ua/articles/289-yakimi-mayut-buti-standarti-vishchoji-osviti-2>. – Назва з екрану.
8. Закон України «Про вищу освіту». [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>. – Назва з екрану.
9. Освіта в інтересах сталого розвитку в Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ecoosvita.org.ua/>. – Назва з екрану.
10. Офіційний освітній портал «Педагогічна преса». – Режим доступу: redpresa.ua/category/ofitsiyno.
11. Позакласні заходи з географії. – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/biblioteka/geografiya/typ-4>. – назва з екрану.
12. Рівненська обласна бібліотека для молоді. [Електронний ресурс] – Режим доступу:<http://yunistybr.rv.ua/index.php/kalendari/-mainmenu-107>. – Назва з екрану.
13. Інноваційні форми, методи і технології навчання». [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://invnz.blogspot.com/> – Назва з екрану.